

Mnenje za ohranitev 8,5% DDV za hrano za hišne živali

Vlada Republike Slovenije je predlagala zvišanje DDV na hrano za hišne živali z obstoječih 8,5% na 20%. S tem ukrepom želi povečati priliv v državno blagajno.

V tem dokumentu so predstavljeni argumenti proti takemu povišanju in opozorila na negativne vplive na potrošnike, gospodarstvo in državo.

Hišne živali v današnji družbi

- Domače živali so pomemben **del civilizirane družbe**. Znanstveniki potrjujejo pomembno in pozitivno **psihološko vlogo**, ki jo imajo živali na življenje ljudi.
- Vez med ljudmi in živalmi je globoka. Kar je še posebej očitno v primeru starejših ljudi, otrok in ljudi, ki živijo sami. Še več, domače živali se uporabljajo v **terapevtske namene** za pomoč telesno in duševno prizadetim ali osamljenim ljudem.
- Prav zaradi tega družbenega fenomena so različne države uveljavile zakonodajo na področju lastništva hišnih živali, ki štiti živali pred izkoriščanjem in zlorabam. **Hišne živali imajo zato v današnji družbi pomembno vlogo, zaradi katere so zakonsko zaščitene.**

Trendi v nakupovanju hrane za hišne živali

- Glede na današnje nakupovalne vzorce je zelo pomembna postavitev pripravljene hrane za hišne živali v trgovinah. Glede na velik obseg prodaje je to vsekakor razumljivo. Potrjuje se tudi dejstvo, da je **pripravljena hrana neposredno konkurenčna svežemu mesu in ribam.**
- Skorajda vsa pripravljena hrana za hišne živali se prodaja na mestih, kjer je na voljo tudi nadomestni produkt. Kupci lahko cene neposredno primerjajo in se odločijo ali za pripravljeno hrano ali sveže izdelke.
- **Občutljivost in elastičnost cen pripravljene hrane za hišne živali** je poznana v vsej trgovski verigi, zato se proizvajalci nenehno trudijo za povečanje produktivnosti, sploh v proizvodnji in distribuciji.
- Na žalost so ti napor pogosto ogroženi s strani vlad, ki samovoljno višajo DDV za te izdelke, kar ima običajno takojšnje negativne učinke. **Padec povpraševanja pade lahko celo do mere, ko vlade nimajo od povišanega davka nobene koristi.**
- Še celo več, skupni javni stroški lahko pomembno narastejo, ker utegne biti **več hišnih živali zapuščenih in bodo narasli tudi stroški zavetišč za živali.**
- **Pripravljena hrana za hišne živali pri večini slovenskih gospodinjstev predstavlja stalen strošek, namenjen za prehrano, in bi morala biti temu primerno obdavčena.**

Prehrana hišnih živali v današnji družbi

- Glede na količino prodaje je **pripravljena hrana za hišne živali** uvrščena zelo visoko. Prodaja se **na običajnih prodajnih mestih, neposredno ob konkurenčnih in alternativnih hranilih, npr. ob mesu ali ob ribah.** Pripravljena hrana za hišne živali predstavlja sestavni del stroškov, ki jih gospodinjstva namenjajo za prehrano.

- Lastniki hišnih živali dojemajo **pripravljeno hrano kot sestavni del prehrane hišnih živali**. Glede na obnašanje lastnikov hišnih živali lahko opredelimo, kaj lastniki razumejo kot prehrano za živali, To so sveže meso ali ribe, ostanki človeške prehrane in posebej pripravljena hrana za hišne živali. V ekonomskem smislu so si vse tri vrste hrane direktno konkurenčne.
- Pripravljena hrana za hišne živali je sestavni del stroška, ki ga gospodinjstva namenjajo za prehrano in bi moral biti obdavčen temu primerno.

Splošni argumenti

Fiskalna nevtralnost

- Bistvena značilnost dobrih finančnih sistemov je, **da imajo davki nevtralen učinek na ekonomsko aktivnost**.
- To je izraženo v principu fiskalne nevtralnosti, po kateri **naj davki ne bi vplivali na ceno konkurenčnih produktov**.

Inflacija

- Zvišani DDV bo vplival na zvišanje cen hrane za hišne živali in bi lahko vplival na **povišano inflacijo**.
- To bi posledično pomenilo manjše zaupanje potrošnikov in investitorjev ter **negativno vplivalo na ekonomsko rast**, ki je trenutno prioriteta slovenske vlade.

Razvoj trga

- Splošno sprejeto dejstvo je, da nižje cene spodbujajo višje povpraševanje. **Če bo povišanje davka prevajeno direktno na potrošnike, se bo posledično znižala tudi prodaja**.
- Raziskave kažejo, da kupci zelo hitro odreagirajo na spremembe cen.
- Analize trga hrane za hišne živali kažejo na to, da bi **sprememba stopnje DDV lahko izrazito vplivala na trg**.
- Zmanjšanje prodaje pa bi lahko vodilo v **nova odpuščanja** v celotnem sektorju in širše.

Obdavčenje hrane za hišne živali

- Po trditvah fiskalne teorije je najboljši indirektni davčni sistem tisti, ki ne vpliva na izbiro proizvajalcev ali kupcev. **Davek bi moral imeti nevtralen učinek na razporeditev virov**. Samo tako lahko trg odigra vlogo v alokaciji redkih dobrin.
- Vloga davčnega sistema je zaščititi izbire proizvajalcev in potrošnikov. Če bi na konkurenčne izdelke uvedli različno stopnjo obdavčitve, bi se to odrazilo tudi na cenah in **vplivalo na izbiro proizvajalcev in potrošnikov**, vplivalo pa bi tudi na razporeditev sil na trgu.
- Nujno je, da se država zaveže k fiskalni nevtralnosti in uvede temu primeren davek na dodano vrednost.